

ماهیت و فرایند نظام‌های نوین سازماندهی دانش (هستی‌شناسی، وب معنایی و فوکسونومی در بازیابی اطلاعات)

زهره احمدی^۱، فائزه دلقندی^۲

^۱ دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور مشهد، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور

چکیده

هدف: روند رشد و توسعه فناوری و کاربردهای آن در ابزارهای سازماندهی دانش و بازیابی اطلاعات امروزه جایگزین روشهای سنتی سازماندهی شده است. ابزارهای سنتی سازماندهی دانش از قبیل طرح‌های رده‌بندی، سرعنوانهای موضوعی و اصطلاحنامه‌ها هستند که عمدتاً برای محیط چاپی طراحی شده‌اند، با توجه به تغییرات گسترده فناوری این ابزارها به شکل الکترونیکی تحول یافته‌اند و تلاش میشود تا با محیطهای جدید همخوان گردند. در این مقاله با بررسی تحلیلی و مرور تحول دیدگاههای مطرح و تأثیرگذار در حوزه سازماندهی دانش تلاش شده تا بر ضرورت به کارگیری ابزارهای نوین سازماندهی دانش تأکید و نظام‌های سازماندهی دانش از قبیل وب معنایی، هستی‌شناسی و نظام ساده سازماندهی دانش و نقش آنها در فرایند سازماندهی، ذخیره و بازیابی را بررسی کند. **روش شناسی:** در این مطالعه با توجه به ماهیت مقاله از روش مروری استفاده شده است. **یافته‌ها:** ارائه دانش در محیط وب، باعث تغییر در ابزارهای سازماندهی دانش شده و ابزارهای سازماندهی دانش در محیط جدید، در حال توسعه است. **نتیجه‌گیری:** فناوری و قابلیت آن در انسجام دانش در یک حوزه موضوعی و تسهیل فرایند بازیابی، باعث شده است تا ابزارها و بسترهای جدیدی ایجاد شود. آنچه به منزله یک اصل بدیهی در برابر ما قرار دارد، این است که امکانات بالقوه و شگرفی در محیط اطلاعات الکترونیکی وجود دارد که باید با رویکردهای کنجکاوانه و پژوهشگرانه، به شناسایی و به کارگیری آنها پرداخت. به نظر می‌رسد نسلهای جدیدی از نظامهای سازماندهی دانش در راه است. عوامل گسترده دیگری نیز در فرایند سازماندهی دانش دخیل است که به مطالعه و بررسی همه جانبه نیازمند است. در نهایت، توصیه میشود بازنگری در ساختار ابزارهای سنتی سازماندهی دانش از قبیل اصطلاحنامه‌ها و استانداردهای نمایه‌سازی، در اولویت قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: سازماندهی دانش، وب معنایی، هستی‌شناسی، فوکسونومی، بازیابی اطلاعات